ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การผลิตถั่วเหลืองและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของ เกษตรกรในจังหวัดตาก

ชื่อผู้เขียน

นายสถาพร ศรีพลพรรค

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์ คร.ไพบูลย์	สุทธสุภา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน	ศรีมงคล	กรรมการ
อาจารย์รำไพพรรณ	อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ
ผู้ช่วยศาตราจารย์ คุษฎี	ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการผลิต วิธีการผลิต การใช้เทคโนโลยี ในการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนของถั่วเหลือง ตลอดจนศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะด้าน การผลิต การใช้เทคโนโลยีการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลือง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ ผู้ปลูกถั่วเหลืองฤดูฝน ของจังหวัดตาก ใน 4 อำเภอ คือ อำเภอบ้านตาก สามเงา แม่สอด และอำเภอแม่ระมาด รวม เกษตรกรทั้งสิ้น 139 ราย เป็นการสุ่มแบบ Multi - Stage Sampling ทั้งระดับอำเภอ ตำบล และ หมู่บ้าน แล้วนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการ วิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS PC+) โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาได้พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองมากกว่า 9 ไร่(ร้อยละ 63.3) ผลผลิตถั่วเหลืองที่ได้ 242 กิโลกรัมต่อไร่ โดยเกษตรกรนิยมปลูกถั่วเหลืองพันธุ์ชม.60(ร้อยละ 79.9) และร้อยละ 72.7 ไม่มีการใช้เชื้อไรโซเบี้ยม เกษตรกรเตรียมคินโดยใช้เครื่องจักรร้อยละ 46.8 ใช้ คนหว่านร้อยละ 25.2 ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี (ร้อยละ 66.9) และไม่มีการให้น้ำถั่วเหลืองส่วนใหญ่มี ต้นทุนการผลิตถั่วเหลืองไร่ละ 1,141 บาท เกษตรกรมีรายได้จากการขายถั่วเหลืองไร่ละ 1,663 บาท และได้รับผลตอบแทนจากการผลิตไร่ละ 522 บาท (กิโลกรัมละ 2.16 บาท)

ปัญหาด้านการผลิตที่สำคัญคือ โรคและแมลงศัตรูพืช ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี เงินทุนที่ใช้ ในการผลิต และขาดเทคโนโลยีในการผลิต

ปัญหาค้านการตลาด คือ การขนส่งถั่วเหลืองออกสู่ตลาด ราคาผลผลิตถั่วเหลืองตกต่ำ เนื่องจากเมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพ (ความชื้นสูง) และปัญหาพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากเกษตรกร ขาคการรวมกลุ่ม และไม่มีอำนาจในการต่อรอง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ คือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการรวมกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลือง เพื่อที่จะสามารถคำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลืองโดยผ่าน กระบวนการกลุ่มสู่เกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสนับสนุนเงินทุน ดอกเบี้ยต่ำเพื่อนำไปใช้ในการผลิตต่อไป. **Independent Study Title**

Soybean Production and Economic Returns among

Farmers in Tak Province

Author

Mr. Sataporn Sripolpak

M.S. (Agriculture)

Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Paiboon

Suthasupa

Chairman

Assist. Prof. Katin

Srimongkol

Member

Lecturer. Rampaipan

Apichatpongchai

Member

Assist. Prof. Dusdee

Nalampang

Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study production conditions, production methods, production technology, cost and return of soybean as well as problems and recommendations on production technology of soybean farmers.

Data was collected from various documentary sources and interviewing soybean farmers in the rainy season in Tak province from 4 districts, namely Amphur Bantak, Aumphur Sam-ngao, Aumphur Maesod and Aumphur Maeramad. Population studied was 139 farmers selected by Multi-Stage Sampling. Data was analysed by using Statistical Package for the Social Science (SPSS PC+). Statistical techniques used were Percentage, Arithmetic Means and Standard Deviation. From research findings, it was found that most farmers (63.3 per cent) owned more than 9 rai of soybean growing area with 242 kg - per rai of soybean yield. Most farmers (79 per cent) prefered to grow CM.60 variety and did not apply Rhizobium. Land preparation was done through machine and sowing. Most of them used chemical fertilizer without irrigation. Cost of production of soybean was 1,141 Baht per rai and its return was 522 Baht per rai. Income derived from soybean was 1,663 Bath per rai. Major production problems include insect pests, lack of quality seed, capital and production technology.

Marketing problems were transportation, low price of soybean due to low quality of seed (e.g. high moisture) and the exploitation of middlemen due to lack of farmer groups and no bargaining power.

Recommendations were government agencies concerned should organize soybean farmer groups in order to transfer technology efficiently through group process as well as to support credit with low interest.